

DICHTBIJ & ACTIEF

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022
CDA WAADHOEKE

**DICHTBIJ & ACTIEF TIJDENS DE AGRARISCHE DAGEN
ACHTER HET STUUR ZIT JOHAN VAN TUINEN (#14)**

**VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022
CDA WAADHOEKE**

DICHTBIJ & ACTIEF

INLEIDING 5.	DIENSTVERLENING & FINANCIËN 7.	ZORG & GEZONDHEID 9.
WONEN & LEEFBAARHEID 11. 	ECONOMISCHE ZAKEN 13. 	ONDERWIJS 15.
ONZE MENSEN 16.	OPENBARE ORDE & VEILIGHEID 19.	VERKEER, MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID 21.
LANDBOUW & LANDSCHAP 23. 	BIODIVERSITEIT & DUURZAAMHEID 25. 	RECREATIE & TOERISME 27.
CULTUUR & TAAL 29.	SPORT & BEWEGEN 31.	

GROEPSFOTO BIJ HET OUDE STADHUIS IN FRANEKER

Vlnr: Sietze Greidanus, Robert van der Spek, Marijn Kamerling, Auke Talsma, Jochem Jan Zijlstra, Tjerk Wijnia, Anton Wijkhuijs, Johan van Tuinen, Ytsje de Groot, Oene Sijsma, Griet de Boer, Dorine Vlaar-Vroonland, Willyanne Bartlema, Caroline de Pee, Jelmer IJkema

INLEIDING

Dit is het tweede CDA-verkiezingsprogramma voor de gemeente Waadhoeke. In 2018 stelden wij ons nog veel vragen. “Blijven de (kleine) scholen open? Houden we een dorpen-en wijkenfonds? Zijn de bestuurders straks nog wel bereikbaar? Wordt de afstand tussen inwoners en de nieuwe gemeente niet te groot? Behoudt elk gebied zijn identiteit?”

We zijn nu vier jaar verder en we kunnen positief reageren op deze vragen. CDA Waadhoeke heeft met haar twee wethouders en acht fractieleden laten zien dichtbij en actief te zijn, in de dorpen en in de wijken. Het dorpen-en wijkenfonds is een groot succes. Er is geïnvesteerd in dorpshuizen en MFC's, in de bouw van nieuwe woningen, in nieuwe fietspaden en landbouwwegen, in sportvoorzieningen en in zorg en onderwijs. Wij kijken terug op vier hele goede jaren. Er is hard gewerkt door onze bestuurders en de gemeentelijke organisatie. Het fundament van de nieuwe gemeente is stevig gelegd. En daar zijn we als coalitiepartij trots op. Nu willen we verder bouwen. En daar dragen we graag ons steentje aan bij.

Vanaf maandag 14 maart tot en met woensdag 16 maart kunt u weer stemmen voor de tweede gemeenteraadsverkiezing van Waadhoeke. Met dit verkiezingsprogramma laten wij zien waar CDA Waadhoeke de komende jaren voor wil gaan.

OVER HET CDA

Het CDA is er voor iedereen. Bij het maken van keuzes staat bij het CDA de mens centraal. Het gaat om de betrokkenheid van mensen bij hun omgeving, gezin, school, bedrijf of vereniging. Het CDA kiest voor ontwikkelingen met draagvlak in de samenleving. Onze uitgangspunten zijn gebaseerd op het christelijk-sociaal gedachtegoed. Begrippen als gerechtigheid, solidariteit, zorg, respect en “verantwoordelijkheid voor elkaar” horen hierbij. Hier mag u CDA Waadhoeke op aanspreken!

VIJFTAL BEWEGINGEN

Daarnaast willen we een vijftal bewegingen verder in gang zetten. Deze vijf bewegingen lopen als een **groene draad** door ons verkiezingsprogramma.

- 1. VAN VRIJBLIJVEND NAAR BETROKKEN: MENSEN MEER TE ZEGGEN GEVEN OVER HUN LEEFOMGEVING**
- 2. VAN GRENZEN NAAR RUIMTE: MINDER REGELS EN MEER MOGELIJKHEDEN**
- 3. VAN NAZORG NAAR VOORZORG: DE MENSELIJKE MAAT IN DE ZORG TERUG**
- 4. VAN POLARISATIE NAAR VERBINDEN: MENSEN SAMENBRENGEN**
- 5. VAN VERBRUIKEN NAAR WAARDEREN: DUURZAME KEUZES, OOK OP HET GEBIED VAN FINANCIËN**

CAROLINE DE PEE #1 OP DE KERKTOREN IN TZUM

Net als bij de vorige verkiezingen is Caroline de lijsttrekker voor CDA Waadhoeke. De afgelopen termijn was ze Wethouder (Financiën, Sport, Economische zaken, Landbouw & glastuinbouw, Recreatie & Toerisme en Gemeentelijk Vastgoed)

Caroline is woonachtig in Franeker en getrouwd met Dick Tolsma. In haar vrije tijd vindt ze het heerlijk om er op de (race) fiets op uit te trekken. Waadhoeke vindt ze een prachtige gemeente. Haar motto: *“Samen bereik je meer dan alleen”*.

DIENSTVERLENING & FINANCIËN

In Waadhoeke hebben we de afgelopen jaren het concept “nabij besturen” ingezet. Goed luisteren naar wat er speelt, inwoners en bedrijven opzoeken en betrekken bij activiteiten en bij beleid. Bij veel beleidsprogramma’s en besluiten is dit goed geslaagd. Natuurlijk kan het altijd beter. Er komen veel nieuwe uitdagingen op de gemeente af waar uw mening en gevoelens onmisbaar zijn om goede besluiten te nemen. Denk bijvoorbeeld aan besluiten die met het Klimaatakkoord te maken hebben. Wel of geen windmolens, zonneparken etc. Ook de waardering van de overheid is veranderd. Inwoners zijn mondiger geworden en het vertrouwen in de (landelijke) overheid is geschaad. Dit vraagt om een betrouwbare gemeente, die luistert naar haar inwoners, die hen betreft, die hen vertrouwen geeft en die staat voor haar afspraken.

"DE INWONER CENTRAAL"

JONG EN OUD

De jongerenadviesraad van Waadhoeke is een goed voorbeeld van het betrekken van de jongeren bij de politiek. Wij hopen dat ook in de nieuwe periode deze adviesraad weer met mooie ideeën komt. Ook de kinderburgemeester kan de nóg jongere kinderen betrekken bij taken van de gemeente. Wij zouden er ook voor willen pleiten om op gemeentelijk niveau de stem van de ouderen beter te horen. Niet over maar met de ouderen! Dit kan op verschillende manieren, zoals bijvoorbeeld bij woonplannen, bij onderwerpen die de gezondheid en het welzijn raken en bij mobiliteitsvraagstukken.

DIENSTVERLENING & FINANCIËN

FINANCIËN

Waadhoeke staat er financieel gezond voor. Ondanks de vele financiële uitdagingen is het steeds gelukt om met een sluitende meerjarenbegroting te komen. Het CDA wil de lokale lasten niet verder laten stijgen (alleen inflatiecorrectie). In de vorige periode is aan de inwoners op een overzichtelijke wijze de begroting elk jaar gepresenteerd. Hier willen we graag mee door gaan. Ook dat is nabij besturen. Uitgangspunten voor het financiële beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten.

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **GOED BLIJVEN LUISTEREN NAAR WAT SPEELT IN DE GEMEENTE**
- **EEN DIENSTBARE GEMEENTE DIE INWONERS BETREKT BIJ DE ONTWIKKELING EN UITVOERING VAN BELEID**
- **DIGITALISERING VAN DIENSTVERLENING ZONDER DE PERSOONLIJKE AANDACHT UIT HET OOG TE VERLIEZEN**
- **ZICHTBARE EN BETROKKEN BESTUURDERS, MET VOOR ELK DORP/WIJK EEN EIGEN AANSPREEKPUNT**
- **DOORGAAN MET JONGERENADVIESRAAD EN KINDERBURGEMEESTER**
- **OOK MEER DE STEM VAN DE OUDEREN BETREKKEN**
- **GEZONDE GEMEENTELIJKE FINANCIËN EN GEEN STIJGING VAN DE LOKALE LASTEN**

ZORG & GEZONDHEID

Ruim één derde van de jaarlijkse uitgaven van onze gemeente wordt besteed aan bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezondheid van onze inwoners. De sociale uitdagingen waar Waadhoeke voor staat zijn divers: van jongeren met een licht verstandelijke beperking tot ouderen met dementie. Van gezinnen die leven in armoede tot vluchtelingen die een huis nodig hebben. Van ouders met zorgen over een verslaafde puber tot mantelzorgers die overbelast dreigen te raken.

Het CDA ziet graag dat alle inwoners van Waadhoeke mee doen aan de samenleving met ondersteuning daar waar nodig. Inwoners in kwetsbare omstandigheden moeten snel op passende hulp kunnen rekenen. Bezuinigingen en te veel regels belemmeren goede hulpverlening vooral bij meervoudige problemen. Het CDA is ervan overtuigd dat onze gebiedsteams de sleutel zijn voor het herstel van de menselijke maat in de zorg. In deze teams werken hulpverleners die direct contact hebben met onze inwoners. Daarom hebben we ingestemd met uitbreiding van de personeelscapaciteit van de gebiedsteams.

"ZORG VOOR ELKAAR"

Sietze Greidanus uit Winsum bij Woonzorgcentrum *Martenabiem* in Tzum. Sietze is tijdens de komende verkiezingen onze nummer 2 op de lijst.

ZORG & GEZONDHEID

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- MEER INZETTEN OP PREVENTIE EN SCHULDHULPVERLENING
- AANDACHT VOOR LAAGGELETERDHEID MET NAME NU STEEDS MEER VIA INTERNET GEBEURT
- HULPVERLENERS MEER BEVOEGDHEID GEVEN OM TE DOEN WAT NODIG IS
- DE ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS VERBETEREN EN BREDER BEKEND MAKEN
- MEER (VRIJWILLIGERS)WERK VOOR MENSEN DIE LANGDURIG ZONDER WERK THUIS ZITTEN
- ONDERNEMERS ONDERSTEUNEN WANNEER ZIJ MENSEN VANUIT DE BIJSTAND AAN HET WERK WILLEN HELPEN
- VIA LEERWERKBEDRIJF EMPATEC MEER INWONERS UIT HUN ISOLEMENT HALEN EN BETREKKEN BIJ DE SAMENLEVING
- HET BEREIK VAN HET KINDPAKKET VERGROTEN WAARDOOR KINDEREN VAN GEZINEN IN ARMOEDE OP ZWEMLES KUNNEN, EEN COMPUTER KUNNEN KRIJGEN OF LID KUNNEN WORDEN VAN EEN SPORT- OF MUZIEKVERENIGING
- ONDERSTEUNING VAN DE SOCIALE INLOOPVOORZIENING HET MAKKERSPLAK EN ANDERE INITIATIEVEN GERICHT OP SOCIALE VERBINDING EN HET TEGENGAAN VAN EENZAAMHEID

WONEN & LEEFBAARHEID

Waadhoeke is een prachtige gemeente om in te wonen. De Woonvisie 'Samen Sterk' geeft de uitdagingen en kansen duidelijk aan. Er zijn vanuit de gemeente bijna 50 projecten op het gebied van wonen in ontwikkeling of gerealiseerd met in totaal ongeveer 600 woningen. Prachtige projecten waar het CDA van harte mee heeft ingestemd. Het CDA vindt dat er voor iedere doelgroep geschikte en betaalbare woningen moeten zijn. De vraag naar woningen neemt in Fryslân en ook in Waadhoeke momenteel sterker toe dan verwacht. Daarom moeten de dorpen en de stad op korte termijn ruimte en mogelijkheden krijgen voor nieuwbouw.

“GEVARIEERD WOONAAANBOD IN DORP EN STAD”

April 2021: Hier een voorbeeld van inbreiding in Franeker. Op de locaties Marten Oostwoudstraat en Noorderbleek is flink gebouwd. Betaalbare woningen voor de 'sociale doelgroep'. De gemeente maakte deze ontwikkeling mogelijk met een eigen investering van € 143.000.

WONEN & LEEFBAARHEID

LEEFBAARHEID

Het CDA heeft zich sterk gemaakt voor de leefbaarheid in dorpen en wijken. Voorzieningen zoals een school, dorpshuis en sportveld, spelen hierin een belangrijke rol. Het is daarom belangrijk om voorbereid te zijn op het toekomstige gebruik van voorzieningen in Waadhoeke. Met het dorpen- en wijkenfonds hebben wij mooie initiatieven op het gebied van biodiversiteit, bewegen, leefbaarheid en recreatie mogelijk gemaakt. Het CDA ondersteunt dorpshuizen en multifunctionele centra die een belangrijke rol spelen voor de leefbaarheid van een dorp of wijk.

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **VOLDOENDE WONINGEN VOOR STARTERS, DOORSTROMERS EN OUDEREN DOOR MEE TE WERKEN AAN NIEUWBOUW- EN RENOVATIEPLANNEN**
- **KIJKEN NAAR NIEUWE OPTIES, ZOALS INBRENG GRONDPOSITIES EN ERFPACHTCONSTRUCTIES OM EEN VERSNELD NIEUWBOUW TE REALISEREN**
- **EEN AANJAGER WONINGBOUW VANUIT DE GEMEENTE AANSTELLEN**
- **IN GESPREK BLIJVEN MET BELANGHEBBENDEN ZOALS WONINGCORPORATIES, DORPSBELANGEN, WIJKVERENIGINGEN EN MARKTPARTIJEN, OM IN TE SPELEN OP VERANDERENDE OMSTANDIGHEDEN**
- **LEGE PLEKKEN IN DE DORPEN EN WIJKEN WAAR MOGELIJK BENUTTEN VOOR NIEUWBOUW**
- **STIMULEREN VAN DUURZAAM BOUWEN EN VERBETEREN VAN BESTAANDE WONINGEN**
- **KWETSBAAR PANDEN EN PLEKKEN VOORKOMEN EN VERPAUPERING TEGENGAAN**
- **HET DORPEN- EN WIJKENFONDS BEHOUDEN**
- **MFC'S EN DORPSHUIZEN ONDERSTEUNEN ALS BELANGRIJKE ONTMOETINGSPLEK IN DORP EN WIJK**

ECONOMISCHE ZAKEN

ONDERNEMERS

Waadhoeke kent mooie bedrijven, van eenmanszaken tot grote internationaal opererende bedrijven. Deze ondernemingen dragen bij aan de leefbaarheid van de dorpen en de stad. Het CDA laat zien oog te hebben voor de belangen van ondernemers door regelmatig bedrijven te bezoeken. En ook door in tijden van corona ondernemers waar mogelijk tegemoet te komen. In 2021 is samen met bedrijven en het onderwijs een sociaal economisch actieplan opgesteld. Het CDA wil de lokale uitdagingen gericht op economische groei en werkgelegenheid uit dit plan verzilveren, waarbij ook gekeken wordt naar Europese en landelijke subsidiemogelijkheden.

"MEER RUIMTE EN MOGELIJKHEDEN"

ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

Een goed ondernemersklimaat is gebaat bij een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Ondernemers krijgen het steeds lastiger om ook in de toekomst voldoende gekwalificeerd personeel te behouden. Het is van belang dat de bedrijven in Waadhoeke goed op de kaart staan bij de onderwijsinstellingen en daarmee bij hun leerlingen en studenten. De Campus Middelsee in Sint Annaparochie met haar leerwerkplein is een prachtig voorbeeld van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Wij juichen die samenwerking van harte toe. Het blijft noodzakelijk dat nieuwe kennis en vaardigheden worden aangeleerd en behouden blijven. 'Een leven lang leren' zodat werknemers duurzaam inzetbaar worden en blijven.

KERNWINKELGEBIEDEN

Het CDA draagt de middenstand in Waadhoeke een warm hart toe. We willen ons inzetten voor het levendig en aantrekkelijk houden van de winkelgebieden in Franeker en Sint Annaparochie. Ook zullen we ons hard maken voor de overige kernen waar ook middenstanders onmisbaar zijn voor de leefbaarheid.

ECONOMISCHE ZAKEN

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **GOED CONTACT HOUDEN MET HET BEDRIJFSLEVEN IN WAADHOEKE**
- **LOKALE ONDERNEMERS KANSEN GEVEN BIJ AANBESTEDINGEN**
- **MEER DENKEN IN MOGELIJKHEDEN, MINDER IN REGELS**
- **BEDRIJVENTERREINEN NOG BETER VERMARKTEN EN WAAR MOGELIJK DUURZAAM INRICHTEN**
- **SAMENWERKING TUSSEN ONDERNEMERS, ONDERWIJS EN OVERHEID STIMULEREN**
- **ONDERNEMERS BETREKKEN BIJ HET VERBETEREN VAN DE DIENSTVERLENING**
- **INVESTEREN IN AANTREKKELIJKE WINKELGEBIEDEN**
- **GOEDE INVULLING VOOR LEEGSTAAND GEMEENTELIJK VASTGOED (O.A. SCHOOLGEBOUWEN), BIJVOORBEELD VOOR JONGE STARTENDE ONDERNEMERS**
- **OP DE GEMEENTELIJKE WEBSITE EEN HELDER ONDERNEMERSPORTAAL**

ONDERWIJS

Goed onderwijs vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van onze jeugd. Een (basis)school draagt bij aan de leefbaarheid van een dorp. Een school zorgt er ook voor dat andere voorzieningen zoals een sportveld en een bibliotheek in een dorp kunnen blijven bestaan. We zien ook dat de rol van scholen verandert. Van een plek van alleen onderwijs, naar een plek waar naast onderwijs, ook kinderopvang, buitenschoolse opvang en zorg wordt aangeboden. Het CDA vindt de samenwerking tussen onderwijs en zorg heel belangrijk.

De afgelopen periode heeft het CDA van harte ingestemd met de heldere onderwijsvisie en de investeringen in schoolgebouwen voor de komende jaren. In Franeker en Sint Annaparochie zijn drie locaties voor voortgezet onderwijs; de Anna Maria van Schurman (AMS), Simon Vestedijk en Campus Middelsee. Voor de AMS is nieuwbouw gepland voor de komende periode.

“ONZE JEUGD IS ONZE TOEKOMST”

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **HET BASISONDERWIJS IN ZOVEEL MOGELIJK DORPEN BEHOUDEN**
- **SAMENWERKING TUSSEN ONDERWIJS EN ZORG STIMULEREN OM VROEGTIJDIGE PROBLEMATIEK AAN TE KUNNEN PAKKEN**
- **PEUTERS BETER VOORBEREIDEN OP DE BASISCHOOL DOOR VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE**
- **WAAR MOGELIJK OPENBAAR TOEGANKELIJKE SCHOOLPLEINEN, OOK BUITEN DE LESTIJDEN OM**
- **PASSEND ONDERWIJS AANBIEDEN MET MAATWERK WAAR MOGELIJK. HET EINSTEIN PROJECT VAN DE AMS IS HIER EEN PRACHTIG VOORBEELD VAN**
- **SAMENWERKING TUSSEN HET VOORTGEZET ONDERWIJS EN LOKALE BEDRIJVEN STIMULEREN, ZODAT JONGEREN IN EIGEN OMGEVING KUNNEN BLIJVEN WONEN EN WERKEN. JONGEREN ZIJN HARD NODIG VOOR DE TOEKOMST VAN ONZE BEDRIJVEN**

ONZE MENSEN

ONZE MENSEN

**#3 RIEN
VENEMA**

**#4 YTSJE
DE GROOT**

**#8 TJETTJE
MIEDEMA**

**#9 ROBERT
VAN DER SPEK**

**#10 JOCHEM JAN
ZIJLSTRA**

**#13 OENE
SIJTSMA**

**#14 JOHAN
VAN TUINEN**

BREDE SCHOOL BITGUMMOLE

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

Mensen moeten zich thuis en geborgen voelen in onze gemeente. Veiligheid vraagt om stevige maatregelen en stevige bestuurders. Het CDA wil investeren in de alertheid van inwoners, waarbij ook aandacht is voor digitale veiligheid. Waadhoeke moet goed weerstand kunnen bieden tegen ongewenste digitale aanvallen. Digitale weerbaarheid is belangrijk voor alle groepen in de samenleving. Bijvoorbeeld kinderen en jongeren die digitaal gepest worden, ouderen die te goeder trouw op phishing mail reageren en bedrijven die met cybercriminaliteit te maken hebben.

**“HART VOOR LEEFBAARHEID
EN HARD TEGEN CRIMINALITEIT”**

Eén van onze doelen de komende vier jaar zijn maatregelen voor buurtpreventie stimuleren o.a. via de Buurt Whatsapp. Foto genomen in de Spaarbankstraat in Franeker.

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **INWONERS EN POLITIE BETREKKEN EN MEE LATEN DENKEN OVER OPLOSSINGEN VAN VEILIGHEIDSPROBLEMEN IN EIGEN DORP EN WIJK**
- **GOEDE BEREIKBAARHEID VAN DE HULPDIENSTEN, ALS POLITIE, BRANDWEER EN AMBULANCE**
- **MAATREGELEN VOOR BUURTPREVENTIE STIMULEREN ONDER ANDERE VIA DE BUURT WHATSAPP**
- **SIGNALLEN EN MELDINGEN VAN OVERLAST EN VERDACHTTE SITUATIES GOED COMMUNICEREN MET POLITIE, FUMO OF JEUGDZORG**
- **HUISELIJK GEWELD IN EEN VROEG STADIUM OPSPOREN (O.A. VIA HET GEBIEDSTEAM) EN OVERLAST TEGENGAAN**
- **GEEN COFFEESHOPS BINNEN DE GEMEENTEGRENZEN**
- **HARDE AANPAK VAN ONDERMIJNING EN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT**
- **GOEDE SAMENWERKING TUSSEN SCHOLEN, HANDHAVERS, WIJKAGENTEN, JONGERENWERKERS (VAN SKULE WELZIJN) EN JEUGDZORG**
- **HET GEBRUIK VAN VERDOVENDE MIDDELEN VIA VOORLICHTING ONTMOEDIGEN**

VERKEER, MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID

Waadhoeke heeft samen met inwoners, bedrijven en dorpsverenigingen een mobiliteitsvisie opgesteld. Het CDA wil investeren in de aangedragen suggestie op de gebieden bereikbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. Bereikbaarheid van voorzieningen voor alle dorpen. Veiligheid vooral rondom druk bezochte locaties zoals scholen, sportaccommodaties en supermarkten. Duurzaamheid door het stimuleren van de fiets, het Openbaar Vervoer en duurzaam vervoer.

**“GOED OP WEG DOOR
EEN VEILIGE GEMEENTE”**

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **INZET OP ONTBREKENDE SCHAKELS IN HET FIETSPADENNETWERK**
- **BEREIKBAAR EN EFFECTIEF OPENBAAR VERVOER VAN EN NAAR DORPEN**
- **BLIJVEN INZETTEN OP VERKEERSEDUCTIE EN GEDRAGSBEÏNVLOEDING**
- **DIGITALE BEREIKBAARHEID VERGROTEN MET SNEL INTERNET VOOR ALLE INWONERS, BEDRIJVEN EN SCHOLEN, ZOWEL BINNEN ALS BUITEN DE BEBOUWDE KOM.**
- **MEER DUURZAME LAAD- EN TANKMOGELIJKHEDEN**
- **TIJDIG ONDERHOUD VAN WEGEN, FIETS- EN VOETPADEN WAARDOOR EXTRA KOSTEN, ERGERNISSEN EN ONGELUKKEN WORDEN VOORKOMEN**
- **MEER AANDACHT VOOR VEILIGHEID BIJ BERMONDERHOUD IN HET BUITENGEBIED**
- **DAAR WAAR MOGELIJK VRACHTVERKEER OM KERNEN HEEN LEIDEN ZOALS HET OUD KAATSVELD FRANEKER**

**VRACHTVERVOER IN DE KERN, ZOALS HIER
IN FRANEKER, WILLEN WE OMLEIDEN**

KERSTLICHTJES BIJ DE TREKKER LICHTJESTOCHT

LANDBOUW & LANDSCHAP

Waadhoeke is een plattelandsgemeente met unieke historische landschapselementen. De zeedijken, kwelderwallen en terpen vertellen de ontstaansgeschiedenis van ons gebied. De regio kent ook veel agrarische bedrijvigheid. Deze bedrijvigheid is toonaangevend, met koplopers in de pootaardappel sector en de (glas) tuinbouw. In de zuidoosthoek van onze gemeente zitten met name melk- en pluimveebedrijven.

Het CDA heeft de afgelopen periode goed contact met agrarische ondernemers onderhouden. De agrarische sector staat onder druk door veranderende landelijke en Europese regelgeving en door landschap- en natuurbeheer. Ook de verzilting is een actueel vraagstuk. Wij streven naar een gezonde

balans tussen landbouw, landschap, natuur en recreatie. Binnendijs beheert de boer de natuur, buitendijs beschermen wij het kwetsbare Waddengebied.

“DUURZAME OOGST VOOR DE TOEKOMST”

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **SAMEN MET DE AGRARISCHE SECTOR GOEDE KEUZES MAKEN VOOR DE TOEKOMST MET AANDACHT VOOR NATUUR EN LANDSCHAP**
- **HET BETREKKEN VAN BOER EN BURGER BIJ GROOTSCHALIGE INGREPEN ZOALS HET DIJKVERSTERKINGSPROGRAMMA KOEHOAL-LAUWERSMEER**
- **AGRARISCH NATUURBEHEER VIA HET COLLECTIEF VAN WAADRÂNE STIMULEREN**
- **NIEUWE BESTEMMINGEN MOGELIJK MAKEN VOOR VRIJKOMENDE AGRARISCHE BEDRIJVEN**
- **DE JEUGD KENNIS LATEN MAKEN MET ONZE AGRARISCHE SECTOR, DOOR O.A. HET ONDERWIJS TE STIMULEREN DEZE BEDRIJVEN TE BEZOEKEN**
- **DE AGRIFOOD SECTOR BIJ JONGEREN OP DE KAART ZETTEN, OM TALENTEN IN EIGEN REGIO TE BEHOUDEN**

DE WADDENZEEDIJK: EEN BRON VAN BIODIVERSITEIT

BIODIVERSITEIT & DUURZAAMHEID

Het CDA vindt dat Waadhoeke een stimulerende en voorbeeldfunctie heeft om de biodiversiteit te beschermen. Het CDA vindt vergroening van tuinen en schoolpleinen, het ecologisch beheer van openbaar groen en het boom herplantingsbeleid belangrijke punten. Bij ecologisch beheer moeten we netheid niet uit het oog verliezen en staat veiligheid altijd voorop.

**“NATUURLIJK INVESTEREN
IN GROENE ENERGIE”**

DUURZAAMHEID

Fossiele brandstoffen raken uitgeput en zijn schadelijk voor het milieu. Waadhoeke moet daarom meer ruimte bieden aan eigen opwek van duurzame energie. Het CDA wil samen met de inwoners, de provincie, de netbeheerder en andere betrokken partijen werken aan een mix van wind- en zonne-energie. Lokaal profijt, draagvlak en landschappelijke inpasbaarheid vindt het CDA hierbij de bepalende factoren. Daarnaast vindt het CDA energiebesparing een belangrijk aandachtspunt. Daarom hebben wij de energiecoach voor inwoners en het duurzaamheidsloket voor bedrijven gesteund. Duurzame lokale initiatieven als de Buurtmarkt Better foar Letter uit Menaam hebben we ook ondersteund. Dit vinden we een prachtig voorbeeld van samenwerking gericht op eigen lokale productie.

BIODIVERSITEIT & DUURZAAMHEID

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **INITIATIEVEN VAN DORPEN, VERENIGINGEN, INWONERS EN AGRARIËRS OP HET GEBIED VAN BIODIVERSITEIT STIMULEREN EN FACILITEREN**
- **MEER INZETTEN OP GROENONDERHOUD IN DORPEN EN WIJKEN**
- **AANDACHT VOOR CIRCULARITEIT BIJ SECTOREN, ZOALS BOUWEN, MOBILITEIT EN TOERISME**
- **BESTAANDE WINDPARKEN EN WINDTURBINES MODERNISEREN EN MOGELIJKHEDEN VERKENNEN VOOR NIEUWE DORPSMOLENS**
- **GEEN GROOTSCHALIGE ZONEPARKEN OP VRUCHTBARE LANDBOUWGROND; WEL KLEINSCHALIG OP VOOR LANDBOUW ONGESCHIKTE PERCELEN**
- **INITIATIEVEN DIE 'ENERGIEARMOEDE' TEGENGAAN STIMULEREN, ZOALS DE ENERGIECOACH, INZETTEN**
- **BETERE OPVANG VAN OVERTOLLIG REGENWATER**
- **MEER BOMEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN STIMULEREN VAN INITIATIEVEN GERICHT OP MEER DORPS- EN STADSGROEN**
- **BIJ PROJECTEN IN DE OPENBARE RUIMTE IS ER ALTIJD AANDACHT VOOR KLIMAATVERANDERING**
- **INITIATIEVEN ONDERSTEUNEN GERICHT OP DE EIGEN REGIONALE ECONOMIE DIE DE TREND VAN GLOBALISERING TERUGDRINGEN**
- **AANDACHT VOOR VERMINDEREN VAN HUISHOUDELIJK AFVAL ÈN STIMULEREN VAN ACTIES OVER HET TEGENGAAN VAN ZWERFAFVAL**

RECREATIE & TOERISME

Het CDA heeft in de afgelopen periode actief meegewerkt aan de toeristische visie “Beleef Waadhoeke”. Daarnaast is een start gemaakt met de door het CDA gewenste buitendijkse fietsroute, op Paad lâns it Waad. Het CDA ondersteunt de nominatie van het Koninklijke Eise Eisinga Planetarium voor de Unesco Werelderfgoedlijst en heeft hier extra geld voor vrij gemaakt. Er zijn wat ons betreft nog volop kansen om toeristen te laten genieten van ons landschap en onze rijke cultuur. Hierbij hebben we zeker geen massatoerisme voor ogen maar willen we inzetten op kwaliteit, uniciteit en cultuurhistorie. De gastvrijheidssector zit in de lift en kan op termijn nieuwe werkgelegenheid creëren. We dragen de Stichting Bestemming Noardwest-Fryslân, die we zien als spin in het web binnen het toeristische speelveld in Noordwest-Fryslân, een warm hart toe.

“GASTVRIJ WAADHOEKE”

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **TOERISTEN LANGER BOEIEN EN BINDEN DOOR THEMATISCHE VERBINDINGEN TE LEGGEN TUSSEN BEZIENSWAARDIGHEDEN**
- **NOG BETERE PROMOTIE VAN WAADHOEKE EN FRANEKER ALS STER VAN DE ELFSTEDEN**
- **NIEUWE AANSPREKENDE EVENEMENTEN ZOALS DE WAADHOEKE FIETSTOCHT ONDERSTEUNEN**
- **OP DE GEMEENTELIJKE WEBSITE OOK EEN LINK NAAR TOERISME IN WAADHOEKE**
- **AANBOD VAN KLEINSCHALIGE LOGIESACCOMMODATIES EN CAMPERPLEKKEN STIMULEREN, PASSEND BIJ DE AARD EN SCHAAL VAN ONZE GEMEENTE**
- **HET LANDSCHAP PROMOTEN; DOOR MOOIE WANDEL-, FIETS- EN VAARROUTES TE KOPPELEN AAN KUNST EN CULTUUR/HISTORIE EN STREEKPRODUCTEN**
- **WAAR MOGELIJK MONUMENTEN IN WAADHOEKE OPNEMEN IN WANDEL- EN FIETSROUTES. DEZE VOORZIEN VAN QR-CODES ALS INFORMATIEBRON**
- **INGEVAL TOERISTENBELASTING WORDT INGEVOERD (IS IN ONDERZOEK) DE OPBRENGST TEN GOEDE LATEN KOMEN AAN DE GASTVRIJHEIDSECTOR IN WAADHOEKE**

KLAIN GERRIT KEIZER (OUWESYL)

CULTUUR & TAAL

Cultuur ziet het CDA als een verbindende factor in de samenleving. Evenementen en festivals dragen bij aan ontmoeting, levendigheid en gezelligheid voor jong en oud. De PC, de Agrarische Dagen, het lepenloftspul en de Slachtemarathon zijn voorbeelden van evenementen die Waadhoeke op de kaart zetten. Ook dorpsfeesten en muziekevenementen zorgen voor verbinding en saamhorigheid in de samenleving. Het profileren van Franeker als academiestad en de ondersteuning van het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium op de UNESCO Werelderfgoedlijst hebben een prominente plaats in de Cultuurnota 'Mei-inoar meitsje wy it mei'. Sense of place maakt ons unieke landschap en het Waddengebied tot een ware belevenis.

De rijkdom van meertaligheid wil het CDA behouden en versterken. Wij hebben daarom ingestemd met de Nota Taalbeleid en de aanstelling van een meertaligheidscöördinator. Wij vinden het vanzelfsprekend om de talen Nederlands, Fries, Bildts en Franekers formeel en informeel door elkaar te gebruiken. *Wy wolle dat ús ynweners yn harren memmetaal by de gemeente terjochte kinne.* De bibliotheekfilialen vindt het CDA belangrijke verzamelplaatsen van educatieve functies. Een mooi voorbeeld is het Bildts Dokumintasintrum dat deel uitmaakt van de bibliotheek in Sint Annaparochie.

“DE SYMFONIE VAN WAADHOEKE”

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **AMATEUR TONEEL- EN MUZIEKVERENIGINGEN ONDERSTEUNEN**
- **INZETTEN OP EEN POSITIEF EVENEMENTEN- EN FESTIVALKLIAMAAT**
- **EEN VAST AANSPREEKPUNT BIJ DE GEMEENTE DIE INITIATIEFNEMERS VAN EVENEMENTEN EN FESTIVALS ONDERSTEUNT**
- **THEATER DE KOORNBEURS ONTWIKKELEN ALS BELANGRIJK KNOOPPUNT VAN DE CULTUUR, MAAR NIET TEGEN ELKE PRIJS**
- **TAALORGANISATIES BILDTS AIGENE EN DE KEMISSY MEERTALIGHYD BETREKKEN BIJ DE UITVOERING VAN INITIATIEVEN OM MEERTALIGHEID TE VERBETEREN**
- **BLIJVEN SAMENWERKEN MET DE ACADEMIE VAN FRANEKER**
- **OP EEN POSITIEVE, SPEELSE EN ONGEDWONGEN MANIER MET ONZE VIER TALEN OMGAAN**
- **INITIATIEVEN ONDERSTEUNEN DIE LAAGGELETERDHEID TEGENGAAN**
- **KUNSTPROJECTEN IN DE OPENBARE RUIMTE ONDERSTEUNEN EN KOPPELEN AAN TOERISTISCHE ROUTES**

JELMER IJCKEMA (#11) EN ANTON WIJKHUIS (#7)
DICHTBIJ & SPORTIEF

SPORT & BEWEGEN

Sport brengt mensen samen en houdt ons gezond en vitaal. Bewegen is goed voor jong en oud. Het CDA heeft daarom actief meegewerkt aan het opstellen van de sportvisie “Waadhoeke beweegt mee”. Er is veel geïnvesteerd in de vervanging en renovatie van (kunst)grasvelden en sportaccommodaties. Het CDA heeft ingestemd met een herstelplan voor de 11 kunstgrasvelden en de ontwikkeling van openbaar toegankelijke Padelbanen in Sint Annaparochie en Franeker. Het Bewegteam is gestart en wordt door het CDA volop gesteund. We zijn blij dat de coronagelden zijn ingezet om de sport op de been te houden. Sport moet voor iedereen betaalbaar en bereikbaar blijven.

**“SPORT VERBINDT EN
BEREIKBAAR VOOR IEDEREEN”**

ONZE DOELEN DE KOMENDE VIER JAAR

- **ACTIVITEITEN VAN HET BEWEEGTEAM VERDER ONTWIKKELEN / UITBREIDEN**
- **BEREIK VAN HET JEUGDFONDS SPORT EN CULTUUR VERHOGEN**
- **SAMENWERKING TUSSEN SPORTVERENIGINGEN BEVORDEREN**
- **VERBETEREN VAN BESTAANDE SPORTVOORZIENINGEN EN BEHOUDEN VOOR DE LANGERE TERMIJN**
- **AANDACHT VOOR HET AANGEPASTE SPORTEN EN SPORT VOOR OUDEREN**
- **STIMULEREN VAN BEWEGEN IN DE OPENBARE RUIMTE**
- **ONDERZOEK NAAR MOGELIJKHEDEN VOOR EEN NIEUW ZWEMBAD, WAARBIJ DE BILDTSE SLAG KAN BLIJVEN BESTAAN**
- **ZWEMVIJVER DE SWANEBLOM IN SLAPPETERP BLIJVEN ONDERSTEUNEN**
- **DE UNIEKE FRIESE SPORTEN ALS KAATSEN EN FIERLJEPPEN OP DE KAART BLIJVEN ZETEN**

WAAADHOEKE

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022

CDA WAADHOEKE

